

International JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 25.12.2022
Published /Yayınlanma 28.02.2023
Volume/Issue (Sayı/Cilt)-ss/pp 10(92), 285-299

<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.3475>
Research Article
ISSN: 2459-1149

 Dr. Öğretim Üyesi Yıldız MUTLU YILDIZ

 <https://orcid.org/0000-0002-9150-7311>

 Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bölümü, Isparta/ TÜRKİYE

ÖĞRETİM MATERYALİ OLARAK ISPARTA TÜRKÜLERİNİN KEMAN EĞİTİMİNDE KULLANILMASINA YÖNELİK BİR DURUM ÇALIŞMASI

A CASE STUDY ON THE USE OF ISPARTA FOLK SONGS AS TEACHING MATERIAL IN VIOLIN EDUCATION

ÖZET

Keman eğitimi süreci, teorik bilgi destekli, müzikal becerinin ön planda olduğu bir süreçtir. Öğrenci, öğretmen ve eğitim sürecinde kullanılan öğretim materyallerinin birbirleriyle olan etkileşimi keman eğitiminin ana unsurlarını oluşturmaktadır. Bu nedenle öğretim materyalleri öğrenme öğretme sürecini yönlendirmesi, teknik ve müzikal becerileri kazandırmada etkili rol oynaması sebebiyle belirleyicidir. Bu çalışmada lisans düzeyi Ana Çalgı Keman Dersi sürecinde kemana lisans eğitiminde başlayan bir öğrencinin çalgı çalma becerisini geliştirmeye yönelik bir öğretim materyali olarak kemana uyarlanan Isparta türkülerinin kullanılabilirliğini belirlemek amaçlanmıştır. Çalışmada nitel bir araştırma deseni olan durum çalışması yaklaşımı esas alınmıştır. Bu doğrultuda çalışmanın katılımcıları Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü'nde öğrenim görmekte olan, Ana Çalgı Keman dersini alan ve keman çalmaya lisans öğrenimi sürecinde başlamış bir öğrenci ve söz konusu dersi yürüten, öğretim materyalini oluşturan ve bu çalışmayı gerçekleştiren araştırmacıdır. Araştırmada öğretim materyali olarak kemana uyarlanan Isparta türküleri; Şu Gelen Atlımdır, Bahçalarda Üzerlik, Birini Yavrum Birini ve Çayıra Serdim Postu isimli türkülerdir. Araştırma verileri doküman incelemesi, yarı yapılandırılmış görüşmeler ve araştırmacı günlüklerinden elde edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel analiz yaklaşımı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencinin keman eğitimi sürecinde yaşadığı zorluklar belirlenmiştir. Bununla birlikte öğrencinin sağ ve sol eldeki becerilerinin gelişimine yönelik oluşturulan öğretim materyalinin işlevsel olduğu görülmüştür. Bu noktada temel yay tekniklerini daha rahatlıkla çaldığı ve yaya hâkimiyetinin arttığı, sol elde ise hızlı tempoda notaları çalma konusunda, 3. pozisyonda kalarak, 1 ve 3. pozisyon geçişlerini daha akıcı şekilde yapma becerilerini geliştirdiği belirlenmiştir. Yanı sıra 9/8'lik ölçüdeki türküleri seslendirme becerisi kazanmıştır. Ayrıca öğrencinin türküleri seyerek çalışması ile normalde zorlandığı teknikleri daha kolay yapabildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Keman eğitimi, Isparta türküleri, müzik eğitimi, durum çalışması.

ABSTRACT

Violin education is a process in which theoretical knowledge is supported and musical skills are at the forefront. The interaction between the student, the teacher, and the teaching materials used in the education process constitute the main elements of violin education. For this reason, teaching materials are decisive because they direct the learning-teaching process and play an effective role in gaining technical and musical skills. This study, it was aimed to determine the usability of Isparta folk songs adapted to the violin as a teaching material to improve the instrument playing skills of a student who started violin in undergraduate education in the process of undergraduate level Main Instrument Violin Lesson. The study was based on the case study approach, which is a qualitative research design. Accordingly, the participants of the study were a student studying at Süleyman Demirel University, Faculty of Fine Arts, Department of Music, who took the Main Instrument Violin course and started playing the violin during his undergraduate education, and the researcher who conducted the course created the teaching material and conducted this study. The Isparta folk songs adapted to the violin as teaching material in the research are the folk songs named Şu Gelen Atlımdır, Bahçalarda Üzerlik, Birini Yavrum Birini and Çayıra Serdim Postu. Research data were obtained from document analysis, semi-structured interviews, and researcher diaries. A descriptive analysis approach was used to analyze the data. As a result of the research, the difficulties experienced by the student during the violin education process were determined. However, it was seen that the teaching material created for the development of the student's right and left-hand skills was functional. At this point, it was determined that he played the basic bowing techniques more easily and his control of the bow increased, and in the left hand, he improved his skills in playing notes at a fast tempo, staying in the 3rd position, and making the 1st and 3rd position transitions more fluently. In addition, he gained the ability to sing folk songs in 9/8 meters. In addition, it was seen that the student was able to perform the techniques that he normally had difficulty with more easily by practicing the folk songs with love.

Keywords: Violin education, Isparta folk songs, music education, case study.

1. GİRİŞ

Çalgı eğitimi, müzik eğitiminin en önemli öğelerinden biridir. Müziğe dair pek çok soyut kavramın somutlaştığı çalgı eğitimi süreci hem mesleki müzik eğitiminde hem de özengen müzik eğitiminde hayati bir işlev görmektedir. Çınardal ve Çilden (2016), çalgı eğitiminin müziksel açıdan beceriye dayalı davranışların bütününe oluşturduğunu ifade etmektedirler. Diğer taraftan Uçan (1980, s.19) ise çalgı eğitimi “çalgı öğretimi yoluyla bireylerin ve onların oluşturdukları toplulukların, devinişsel, bilişsel ve duyuşsal davranışlarında, kendi yaşantıları yoluyla kasıtlı olarak istedik davranışlar kazandırma süreci” olarak tanımlamaktadır.

Çalgı eğitimi bağlamında pek çok açıdan bilimsel sistematiklik içinde ele alınmış çalgılardan biri de kemandır. “Keman, bütün tarihi süreci boyunca birçok müzik türü içinde yer bulmuş, günümüzde ise dünyada ve ülkemizde müzik eğitimi veren kurumlarda eğitimi sürdürülen önemli bir müzik enstrümanıdır” (Efe, 2007, s.2). Türkiye’de keman eğitimi mesleki olarak konservatuvarlar, eğitim fakültelerinin güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dallarında, güzel sanatlar fakültelerinin müzik bölümlerinde, müzik ve sahne sanatları fakültelerinde ve güzel sanatlar liselerinde verilmektedir. Özel müzik eğitim merkezleri, halk eğitim merkezleri ve özel dersler aracılığı ile de özengen (amatörlere yönelik) olarak keman eğitimi verilmektedir.

Keman eğitimi sürecinden beklenen öğrencilerin teknik ve müzikal becerilerinin gelişmesini sağlamaktır. Bu süreçte çeşitli öğretim materyallerinden yararlanılmaktadır. Keman eğitimine ilişkin alan yazının 18. Yüzyıldan bu yana var olduğu görülmektedir (Musaeva, Ching ve Augustine, 2017). Bu noktada keman sanatının gelişmesiyle birlikte keman çalmanın farklı yönlerini ele alan eğitim kitaplarının daha da çoğaldığı söylenebilir (Musaeva ve diğerleri, 2017). Bu bağlamda keman eğitimi sürecinin daha düzenli gerçekleşmesi, öğretmen ve öğrenciye rehberlik etmesi amacıyla metotlardan faydalanılmaktadır (Boyden, 1965). Ayrıca keman eğitiminde temel olarak öğrencinin teknik ve müzikal becerilerinin gelişiminde eğitim metotlarının yanı sıra keman öğretmenin de sorumluluğu büyüktür. Dolayısıyla keman öğretmenin bilgi ve beceriyi çeşitli yollarla, yeterli şekilde aktarabilmesi için her öğrenciye uyacak şekilde düzenlemesi böylece öğrencinin beceriyi edinmesini sağlamak önem taşımaktadır (Shock, 2014).

Keman eğitimi süreci, teorik/teknik bilgi destekli, müzikal becerinin ön planda olduğu bir süreç olarak betimlenebilir. Uslu (2012), keman eğitiminde temel olarak doğru duruş, tutuş, temiz ses üretebilme, çalgının yapı ve özelliklerini bilme, belli düzeydeki etüt ve eserleri seslendirmeye yönelik bilgi ve becerilerin kazandırılmasının hedeflendiğini ifade etmektedir. Bu hedefler doğrultusunda keman eğitimi süreci çeşitli düzeylere göre (başlangıç, orta ve ileri vb.) ilerlemektedir. Düzeyin belirlenmesinde ve şekillenmesinde öğretmenin bilgi, donanım ve tutumu etkili bir rol oynamaktadır.

Öğrenci, öğretmen ve eğitim sürecinde kullanılan öğretim materyallerinin bir birleriyle olan etkileşimi keman eğitiminin ana unsurlarını oluşturmaktadır. Dolayısıyla öğretim materyallerinin öğrenme öğretme sürecini yönlendirmesi, teknik ve müzikal becerileri kazandırmada etkili rol oynaması sebebiyle belirleyici olduğu düşünülmektedir. Türkiye’de keman eğitimi tarihsel açıdan inceleyen çalışmalarda görülmektedir ki keman eğitimine kaynaklık eden öğretim materyalleri çoğunlukla Avrupa kökenlidir. Efe (2007), kemanın Klasik Batı Müziği tarihi boyunca metodolojisi ve edebiyatı, yazılan eserlerin sayısı itibarıyla en zengin çalgı olduğunu ve Osmanlı’nın Batılılaşma hareketleri döneminde ülkemize girdiğini ifade etmiştir. Efe’ye (2007) göre Cumhuriyet döneminde açılan müzik eğitimi kurumlarının tümünde Batı Müziği ve Batı Kemanı yer bulmuş ancak metodoloji ve eser dağarı bakımından Batı’dan alınan sınırlar içinde kalmıştır. Bu bakımdan geleneksel müziklerimizden yararlanarak oluşturulmuş eserlerin sayıca oldukça az olduğunu vurgulamıştır (Efe, 2007).

Geleneksel müzikler, içerdiği müzikal ve kültürel temalar bakımından toplumsal ve kültürel kimliği yansıtan bir yapıdadır. Dolayısıyla geleneksel müziklerin çeşitli boyutları üzerine çalışılması ve yaygınlaştırılması kültürün gelecek nesillere aktarılmasında ve muhafaza edilmesinde önem arz etmektedir. Geleneksel müziklerin özellikle müzik eğitiminin çeşitli alanları içerisine dâhil edilmesi ayrıca özel ve önemli bir duruma işaret etmektedir. Yirminci yüzyılda müzik eğitimi felsefesi ile dünyayı etkilemiş olan Zoltan Kodaly’nin (1882-1967) konu hakkındaki ifadeleri yol göstericidir. Bu bağlamda “Her ulusun öğretmek için özellikle uygun olan çok sayıda şarkısı vardır. Onları iyi seçersek, halk şarkıları sunabileceğimiz ve bilinçli yeni müzikal öğeler yapabileceğimiz en uygun maddi düşünce haline gelecektir.” ifadesi Kodaly’nin bakış açısını ortaya koymaktadır (Kodaly Concept, 1985).

Keman eğitiminde kullanılan yöntem ve teknikler incelendiğinde tıpkı öğretim materyalleri gibi Batı Müziği teknikleri doğrultusunda yapılandırıldığı görülmektedir. Türkiye’de uygulanan keman eğitimi

sürecinde, tarihsel olarak çok daha erken dönemlerde sistematik bir yapıya bürünmüş olan bu yöntem ve tekniklerin kabul görmesi ve uygulanması kaçınılmazdır. Dolayısıyla süregelen bu eğitim süreci içerisinde ortaya çıkan güçlü ve zayıf yönlerin belirlenmesi ve geliştirmeye dönük çalışmalar yapılması beklenmektedir. Bu durumu Efe (2007, s.2-3) şöyle ifade etmektedir:

“...sürdürülen keman eğitimi de Batı Müziği tekniklerine, “Fransız, Alman, İtalyan” gibi keman okullarının öğretim sistemlerine dayanmaktadır. Bu öğretim sistemleri ile yetişen müzik öğretmenleri sağlam bir tekniğe sahip olmakla birlikte Klasik Batı Müziği icrasında sınırlı bir düzeye ulaşmakta, Geleneksel Türk Müziği icrası konusunda tamamen eksik kalmakta, dolayısıyla kendi müziğini icra edemediği için bu müziğe ait formlar ve makamsal ezgi yapısı hakkında sınırlı teorik bilgilerle yetinmektedir. Buradan yola çıkarak, doğru icra edilebilmesi için Batının güçlü teknik metoduna ihtiyaç duyan, aynı zamanda geleneksel müziğimizin makamsal ezgileriyle Batılı unsurları bir arada işleyen, Geleneksel Türk Müziği formları ile yazılmış eserlerin gün ışığına çıkarılması ve keman öğretim programlarında yer almasını sağlamak gerekmektedir.”

Alan yazın incelendiğinde keman eğitimine yönelik var olan öğretim materyallerinin incelendiği çalışmaların (Çınardal ve Çilden, 2016; Alan ve Tanınmış, 2014; Tanınmış ve Kahraman, 2022; Kahraman ve Tanınmış, 2021; Özdemir, 2015) mevcut olduğu görülmektedir. Sözü edilen çalışmalarda çeşitli metodlar ele alınmıştır. Bu çalışmaların yanı sıra geleneksel müziklerimizin keman eğitiminde kullanılmasının önemine değinen ve bu anlamda yapılan çalışmaların sayıca az olduğunu tespit eden çalışmalar (Efe, 2007; Erol, 2007; Kurtaslan, 2009; Parasız, 2010; Taşçı, 2012) da bulunmaktadır. Buna paralel olarak geleneksel müziklerimizin özellikle de halk türkülerimizin keman eğitiminde kullanılmasına yönelik gerçekleştirilen çalışmalar da alan yazında görülmektedir (Akpınar, 2014; Akpınar, 2012; Akbudak ve Akpınar, 2020; Parpucu ve Özçelik, 2022).

Geleneksel müziklerimizin keman eğitimi sürecinde yer bulmasının gerekliliği, önemi ve nicelik bakımından sınırlı sayıda olması alan yazında vurgulanan bir tespit olarak karşımıza çıkmaktadır. Çilden’in (1982, s.58) “Batı çalma tekniklerinde olduğu gibi; halk türkülerimizin kemanla çalınma yöntemlerinin sağlam biçimde geliştirilebilmesi için, Türk Halk Müziği’nin ritimsel ve makamsal özelliklerini yansıtan, dizi, iki ses (armonik), akor vb. teknik çalışmaların da geliştirilmesi gerekmektedir.” ifadesinde görüldüğü gibi tespit edilen probleme yönelik çözüm yolu açıktır. Yanı sıra Çilden (2008), benzer şekilde çalgı eğitiminde halk ezgilerinden etüt ve eser olarak yararlanırken bu ezgilerin ritmik, ezgisel ve armonik zenginliklerinin öğrenciler üzerindeki olumlu etkilerini gözlemlediğini belirtmiştir. Alan yazından hareketle bu araştırmanın amacı lisans düzeyi *Ana Çalgı Keman Dersi* sürecinde kemana lisans eğitiminde başlayan bir öğrencinin çalgı çalma becerisini geliştirmeye yönelik bir öğretim materyali olarak kemana uyarlanan Isparta türkülerinin kullanılabilirliğini belirlemektir. Bu çerçevede aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

- Öğrencinin mesleki olarak müzik alanına yönelmesi ve keman çalmaya başlaması nasıl gerçekleşmiştir?
- Öğrencinin keman çalışma süreci nasıldır?
- Öğrencinin keman çalma sürecinde yaşadığı güçlükler nelerdir?
- Öğretim materyali olarak kemana uyarlanmış olan Isparta Türkülerinin çalma becerisinin gelişimine etkisi nedir?

2. YÖNTEM

Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması olarak desenlemiştir. Durum çalışması, araştırmacının belli bir zaman içerisinde sınırlandırılmış bir veya birkaç duruma dair çeşitli kaynaklar içerken veri toplama araçları ile bilgi topladığı, durumların ve durumlara bağlı temaların tanımlandığı nitel bir araştırma yaklaşımıdır (Creswell, 2007). Başka bir ifadeyle durum çalışması, “araştırmacıyı araştırma sürecinin ilk aşamasından son aşamasına götüren bir eylem planıdır. İlk aşama, araştırmanın başında sorulan ve yanıtı aranacak soruları; son aşama ise, başlangıçta sorulan sorulara ilişkin bulunan yanıtları veya sonuçları ifade eder. Bu ikisi arasında ilgili verilerin toplanması ve analizi gibi bir dizi aşama daha vardır” (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.282).

2.1. Katılımcılar ve Çalışma Materyali

Araştırmada yer alan katılımcı, amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örneklem yaklaşımı ile belirlenmiştir. Bu yaklaşıma göre araştırmacı tarafından belirlenen ya da oluşturulan, önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılması esas alınmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu doğrultuda çalışmanın katılımcıları Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü'nde öğrenim görmekte olan, *Ana Çalgı Keman* dersini alan ve keman çalmaya lisans öğrenimi sürecinde başlamış bir öğrencidir. Diğer katılımcı ise *Ana Çalgı Keman* dersini yürüten, öğretim materyalini oluşturan ve söz konusu çalışmayı gerçekleştiren araştırmacıdır. Araştırmaya gönüllü olarak katılan öğrenciye öncelikle çalışmanın amacı ve süreci hakkında bilgi verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler yüz yüze gerçekleştirilmiş ve veri kaybını önlemek için ses kaydı alınmıştır. Araştırma bulgularının sunulmasında katılımcının kimlik bilgileri gizlenmiş ve katılımcıdan "Öğrenci" şeklinde söz edilmiştir.

Araştırmada kullanılan çalışma materyalinin oluşturulmasında ölçüt örneklem yaklaşımı benimsenmiştir. Bu doğrultuda Süleyman Demirel Üniversitesi'nin somut olmayan kültürel mirasın korunması ve gelecek nesillere aktarılmasını önceleyen çalışmaları desteklemesi anlayışından yola çıkarak Isparta türkülerinin materyal olarak kullanılabilmesi düşünülmüştür. Alan yazında Isparta'nın Teke yöresi olarak adlandırılan kültürel saha içerisinde yer aldığı belirtilmektedir. Teke yöresi kültürel sahasını Yıldız (2017, s.14)

Burdur ve Isparta illerinin tamamını, Muğla ilinden Fethiye, Seydikemer, Dalaman ve Ortaca ilçelerini, Denizli ilinden Çameli, Beyağaç, Acıpayam, Serinhisar, Honaz, Bozkurt ve Çardak ilçelerini, Afyonkarahisar ilinden Dazkırı, Başmakçı, Evciler ve Dinar ilçelerini, Antalya ilinde ise Gazipaşa ilçesi haricindeki tüm ilçeleri kapsadığı belirtilebilir ifadeleri ile tanımlamıştır.

Bu bağlamda Isparta'nın Akdeniz kıyıları ve İç Anadolu, Ege, Marmara bölgeleri arasında köprü görevi gördüğü, bu sebeple ilde (Isparta) zengin bir halk müziği varlığı olduğu (Tan, Turhan ve Aksungur, 2002) ifade edilmektedir. Isparta türkülerinin yeri Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT) Türk Halk Müziği Repertuarında incelendiğinde toplam elli beş (55) adet türkünün kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu türküler form olarak değerlendirildiğinde elli (50) türkü kırık hava, iki (2) türkü oyun havası ve üç (3) türkü de uzun hava olarak sınıflandırılmaktadır. Araştırmada kullanılmak üzere söz konusu Isparta türkülerinden "Şu Gelen Atlı mıdır", "Bahçalarda Üzerlik", "Birini Yavrum Birini" ve "Çayıra Serdim Postu" isimli türküler belirlenmiştir.

2.2. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verileri doküman incelemesi, yarı yapılandırılmış görüşmeler ve araştırmacı günlükleri kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma verilerinin elde edilmesi ve analizinde aşağıdaki süreç takip edilmiştir.

Araştırma amacı çerçevesinde öncelikle araştırmacı doküman incelemesi ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT) Türk Halk Müziği Repertuarında yer alan Isparta Türkülerini incelemiştir. Bu noktada türkülerin keman eğitiminde yaygın olarak kullanılan yay teknikleri (legato, detache, staccato, bağlı staccato) ve sol elde 1. ve 3. konumda kalıcı, geçişli çalmayı kapsayan bir yapıya uygun olması düşünülerek incelemiştir. Bu doğrultuda belirlenen 4 türkü lisans düzeyi keman eğitimine yönelik bir öğretim materyali olarak hazırlanmıştır. Bu süreçte nota yazım programı olarak *Finale* kullanılmıştır. Hazırlanan materyalin 4 haftalık bir plan çerçevesinde uygulanması gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada çalışılan durumu detaylı olarak inceleyebilmek için araştırma sürecinin başında ve sonunda uygulanmak üzere yarı yapılandırılmış görüşme soruları oluşturulmuştur. Soruların katılımcı için daha anlaşılır olmasını sağlamak amacıyla müzik eğitimi alanında çalışan iki uzmanın görüşü alınmış ve bu doğrultuda formlar yeniden düzenlenmiştir.

Veri çeşitliliğinin oluşturulması ile nitel araştırmalarda inandırıcılığın sağlanması amaçlanmaktadır. Bu nedenle araştırma verilerinin elde edilmesinde doküman incelemesi ve yarı yapılandırılmış görüşme formlarının yanı sıra araştırmacı günlükleri de kullanılmıştır. Araştırmacı günlüğü, araştırmacının gerçekleştirdiği araştırma süreci hakkında düşünce ve gözlemlerini yazılı olarak yansıtması amacıyla tutulmaktadır (Cavkaytar, 2009).

Durum çalışmasında toplanan veriler, betimsel ya da içerik analizi yoluyla analiz edilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.283). Dolayısı ile yarı yapılandırılmış görüşmeler ve araştırmacı günlüklerinden elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz yaklaşımı tercih edilmiştir. Veriler araştırma soruları doğrultusunda temalara ayrılmış ve 4 başlıkta sunulmuştur.

3. BULGULAR

3.1. Öğrencinin Mesleki Olarak Müzik Alanına Yönelmesi Ve Keman Çalmaya Başlamasına İlişkin Bulgular

Öğrenci ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeye göre öğrencinin 2001 yılında Antalya’da doğmuştur. Öğrencinin ailesi Antalya’da ikamet etmektedir. Liseyi Antalya Muratpaşa Anadolu Lisesi’nde tamamlamıştır.

Tablo 1. Öğrencinin Mesleki Olarak Müzik Alanına Yönelmesi Ve Keman Çalmaya Başlamasına Yönelik Görüşleri

Öğrenci
<ul style="list-style-type: none"> • “Müziğe ilgim hep vardı özellikle müzik derslerini çok seviyordum. Kemana da ilgim vardı. O yüzden yetenek sınavlarına hazırlanmak istediğimi fark ettim ve yetenek sınavlarıyla ilgili kursa başladım. Aynı zamanda kursta kemana da başladım. • Yaklaşık 6 ay kadar sürdürdü kurs. Bu sürede keman ve yay tutuşunu çalıştık. Sonra bütün tellerde çalışmalar yaptık, Re Majör, Sol Majör ve Do Majör’deki parmak pozisyonlarıyla ilgili çalışmalar yaptık. Yay tekniği olarak da sadece üst ve alt yarıda çalışmalar yapıyorduk.

Tablo 1’de sunulan öğrencinin mesleki olarak müzik alanına yönelmesi ve keman çalmaya başlamasına ilişkin yarı yapılandırılmış görüşme sonucunda öğrencinin müzik alanına ve keman çalmaya kendi isteği ile yöneldiği görülmektedir. Kısa bir süre özel yetenek sınavlarına yönelik bir müzik eğitim aldığı görülmektedir. Bununla birlikte aldığı keman eğitimi süresinin oldukça kısa süreli olduğu görülmektedir. Bu süre zarfında arşeyi ve çalgıyı tutuş çalışmaları yapıldığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte sol elde ise 1. Pozisyonunu tanımaya dönük çalışmalar yapıldığı anlaşılmaktadır.

3.2. Öğrencinin Keman Çalışma Sürecine İlişkin Bulgular

Tablo 2. Öğrencinin Keman Çalışma Sürecine İlişkin Görüşleri

Öğrenci
<ul style="list-style-type: none"> • Önce etüt ve eserleri çalışmaya başlamadan önce gam çalışıyorum. Sonra etütlere bakıyorum en son eseri çalışıyorum. Hangisinde zorlanıyorsam onu daha çok çalışıyorum. Aslında daha çok etüt çalışıyorum... • Aslında daha melodik bir etütse daha çok hoşuma gidiyor. Daha severek çalışıyorum. Bazı etütlerde sıkılabiliyorum. Teknik açıdan öğreneceğim şeyler fazlaysa o etütten yine de sevmesem de çalışıyorum ama melodisini sevdiğimde çalışmak daha keyifli oluyor. • Eser çalışmak daha çok hoşuma gidiyor. Çünkü eşlikle birlikte çalıştığımda özellikle daha çok seviyorum. Tamamını çalışıp takıldığım yerleri bölüm bölüm çalışıyorum. Eserleri çalışırken müziği daha yoğun hissedebiliyorum. • Türküleri çalışırken farklı teknikleri daha kolay öğrenebiliyorum diğer çalışmalarla kıyasladığımda. Çoğu türkünün bir yaşanmışlığı olduğunu bildiğim için onları düşünüp daha hissederek, duygulu bir şekilde çalmaya çalışıyorum.

Tablo 2’deki öğrencinin keman çalışma sürecine ilişkin görüşleri incelendiğinde çalışma sürecini aşamalı olarak gerçekleştirdiği görülmektedir. Bu doğrultuda karmaşık olmayan becerileri içeren çalışmaları önce daha karmaşık becerileri içeren çalışmaları ise daha sonraya bıraktığı söylenebilir. Etüt çalışma aşamasında zaman zaman zorlandığı hatta melodik olmayan etütlerde sıkıldığını ifade ettiği görülmektedir. Etütlerin daha yoğun olarak bir beceriyi kazandırmayı hedefleyen yapıda oluşturulduğu düşünüldüğünde bu çalışmaların zorlayıcı olarak yansması olağan olarak kabul edilebilir.

Öğrenci eser çalışmayı özellikle de eşlikli çalmayı daha çok sevdiğini, böylelikle müziği daha yoğun hissettiğini belirtmektedir. Öğrenci eser çalışırken de zorlandığı kısımlar üzerinde detaylı çalıştığını ifade etmektedir. Bu bağlamda özellikle eşlikli çalma konusunda armonik duyuş ile öğrencinin müzikal olarak doyuma ulaştığı ve eşlikli çalmanın çalışmayı, çalmayı etkileyen önemli bir unsur olduğu düşünülmektedir.

Öğrencinin türküleri çalma konusundaki görüşlerinde özellikle diğer çalışmalarla kıyasladığında farklı teknikleri daha kolay öğrendiğini ifade etmesi dikkat çekicidir. Burada türkülerin melodisine kültürel olarak aşına olmanın teknik çalışmaları kolaylaştıran bir unsur olarak yansıdığı düşünülebilir. Böylelikle öğrencinin aşına olduğu bir melodiyi daha kolay içselleştirmesi bununla birlikte teknik detayları ifade etmeye daha kolay adapte olması söz konusu olabilir.

3.3. Öğrencinin Keman Çalma Sürecinde Yaşadığı Güçlüklere İlişkin Bulgular

Tablo 3. Öğrencinin Keman Çalma Sürecinde Yaşadığı Güçlüklere İlişkin Görüşleri

Öğrenci
<ul style="list-style-type: none"> • Yay tekniği olarak detache, staccato, martele, legato ve bağlı staccato tekniklerini öğrendim. • • Beni genelde alt yarıyı kullanmadığım için uyarıyorsunuz... Burada biraz zorlanıyorum, üst yarıda biraz daha kolay çalıyorum. Bir de bağlı staccato çalarken zorlanıyorum. Ve baskılı çalmada zorlanıyorum.
<ul style="list-style-type: none"> • 1. Pozisyon çalışırken daha çok ritmini çalmada zorlanıyorum hızlı çalınması gerektiğinde, ya da parmak tutmayı unutuyorum genellikle...
<ul style="list-style-type: none"> • 3. Pozisyon çalışmalarına yeni başladığımız için parmakların yeri değişince notaları düşünmem gerekiyor o kısımda zorlanıyorum ve entonasyon sorunu yaşayabiliyorum bazen...

Tablo 3’de sunulan öğrencinin keman çalma sürecinde yaşadığı güçlüklere ilişkin görüşleri incelendiğinde başlangıç düzeyinde kullanılan yay tekniklerinden haberdar olduğu ve bu teknikleri kullandığı görülmektedir. Arşe kullanırken yaşadığı güçlere ilişkin özellikle yayın alt kısmını kullanmada ve bağlı staccato çalışmalarında zorlandığını belirtmiştir. Bu doğrultuda öğrencinin yay kontrolünü ve hâkimiyetini geliştirecek çalışmalara ihtiyaç duyduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte arşe kontrolü ile ilişkili olarak kemanda ton elde etme ile de güçlük yaşadığı anlaşılmaktadır.

Öğrencinin keman çalma sürecinde sol eldeki yaşadığı güçlüklere ilişkin görüşleri incelendiğinde hızlı tempolarda ajilite gerektiren tartımları çalarken zorlandığını ifade etmiştir. Yanı sıra parmak tutarak çalma konusunda da eksikleri olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencinin görüşleri doğrultusunda 3. Konum çalışmalarında zorluk yaşadığı görülmektedir. Özellikle yeni konumdaki parmak yerlerinin kavranması noktasında güçlük yaşadığı ve pratik yaparken bu becerinin gelişmesi için çalışılması gerektiği düşünülmektedir.

3.4. Öğretim Materyali Olarak Kemana Uyarlanmış Olan Isparta Türkülerinin Çalma Becerisine Etkisine İlişkin Bulgular

Belirlenen Isparta türküleri oluşturulan program dâhilinde 4 haftalık bir süreçte haftada 1 ders saatini kapsayacak şekilde uygulanmıştır. Türkülerin kemana uyarlanmasında öğrenci ile uygulama öncesinde gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeden elde edilen veriler dikkate alınmıştır. Bununla birlikte öğrenciye her ders öncesinde deşifre edebilmesi için hazırlanan nota verilmiştir. Uygulama aşamasında türküler ilk olarak “Şu Gelen Atlımdır”, ikinci “Bahçalarda Üzerlik”, üçüncü “Birini Yavrum Birini” ve son olarak “Çayıra Serdim Postu” şeklinde sıralanmıştır. Bulguların sunulmasında bu sıralama dikkate alınmıştır. Söz konusu notalar doğrultusunda öğrenciden ders öncesinde eserin deşifresini tamamlaması beklenmiştir. Ders sürecinde de öğrenci ve araştırmacı birlikte eserler üzerinde çalışmışlardır. Tüm derslerin bitmesinin ardından öğrenciyle kemana uyarlanan Isparta türkülerinin keman çalma becerisinin gelişimindeki etkisini incelemek için yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Bununla birlikte araştırmacı da derslerden sonra günlük tutmuştur. Öğrencinin görüşleri ve araştırmacının günlükleri doğrultusunda elde edilen bulgular ve bir öğretim materyali olarak kemana uyarlanan türkülerin notaları aşağıda sunulmuştur.

BAHÇALARDA ÜZERLİK

"Isparta Türküsi"

Kaynak kişi: Hamza MIZRAK
Derleyen: Ank. Dev. Kon.

Kemana Uyarlayan: Yıldız MUTLU YILDIZ

Keman

$\text{♩} = 90$

The musical score is written for Keman (Violin) in G major (one sharp) and 2/4 time. The tempo is marked as quarter note = 90. The score consists of ten staves of music, each starting with a measure number (1, 5, 9, 13, 17, 21, 25, 29, 33, 37). The music features a variety of ornaments and techniques, including triplets, sixteenth-note runs, and slurs. The piece concludes with a final double bar line.

BİRİNİ YAVRUM BİRİNİ

"Isparta Türküsü"

Kaynak kişi: Halit GÜLER
Derleyen: Ateş KÖYOĞLU

Kemana Uyarlayan: Yıldız MUTLU YILDIZ

Kemana $\text{♩} = 90$

3

5

7

9

11

14

16

18

20

ÇAYIRA SERDİM POSTU

"Isparta Türküsi"

Kaynak kişi: Nazife İZZET
Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN

Kemana uyarlayan: Yıldız MUTLU YILDIZ

Keman

$\text{♩} = 100$

5

9

13

17

21

25

29

Tablo 4. Öğretim Materyali Olarak Kemana Uyarlanmış Olan Isparta Türkülerinin Çalma Becerisine Etkisine İlişkin Araştırmacı Günlüğü Notları

<p>Araştırmacı Günlüğü- Ders 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Öğrenci daha önce aksak ölçülü herhangi bir çalışma yapmadığı için deşifresinde tartım hataları vardı. Derste öğrenciyle birlikte türkünün solfejini yaptık ve hataları düzelttik. Böylelikle 9/8'lik ölçüyü öğrenmiş oldu. • Deşifre sürecinde yine arşenin özellikle üst yarısı kullanılmış. Özellikle bu türkünün ağır tempoda olmasıyla birlikte arşenin daha geniş, orta ve alt kısımlarda kullanılması için yapılan uyarılarla öğrenci yayını bu kısımlarda kullanması konusunda çalıştırıldı. Ders süresinin sonuna doğru arşeye daha hâkimdi. • Şu Gelen Atlımdır türküsü 1. konumda çalınacak şekilde kemana uyarlandı, dolayısı ile öğrenci sesleri doğru ve temiz çalmakta çok zorlanmadı. • Notada belirtilen yaylara uygun olarak özellikle de legato ve bağlı staccato olan kısımları daha ayrıntılı çalıştık. Burada çok iyi düzeyde olmasa da bir gelişme olduğu söylenebilir.
<p>Araştırmacı Günlüğü-Ders 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bu türküyü kemana uyarlarken öğrencinin 3. Pozisyonda kalarak çalmada yaşadığı zorlanmalar dikkate alındı. Özellikle parmak numaraları ve notaların eşleşmesi noktasında yaşadığı zorlukları gidermeye yardımcı olmasını düşünüldü. • Türkü 3. Konumda kalarak başlıyor.16. ölçünün sonunda ise 1. Pozisyona dönüyor ve 33. Ölçüde tekrar 3. Pozisyona geçiliyor. • Öğrenci eseri çalarken özellikle 3. Pozisyondaki notalarda entonasyon problemi yaşıyor. Burada parmak tutma alışkanlığının oluşmamış olması etkili gibi görünüyor. • Nota üzerinde birkaç kez çalıştığımızda 3. Pozisyonda daha sağlıklı, doğru sesler ürettiği görülmüştür. • Öğrenci notada belirtilen legato yazılı hızlı pasajlarda biraz zorlandı ancak yavaşlatarak çalıştıktan sonra bu kısımları daha doğru çaldığı söylenebilir. • Öğrencinin burada en dikkat çeken gelişim gösterdiği kısım pozisyon geçişlerindeki rahatlığı ve hızı olmuştur.
<p>Araştırmacı Günlüğü-Ders 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bu türkü öğrencinin yaşadığı sol elde hızlı bir tempoda ve ajilite gerektiren tartımlarda zorluk yaşamasına istinaden bu eksiklikleri gidermeye yardımcı olması için uyarlanmıştır. Bununla birlikte 1. Pozisyondan 3. Pozisyona geçmeyi de kapsamaktadır. • Öğrencinin bu türküyü çalarken diğer haftalara göre daha az zorlandığı gözlenmiştir. Burada önceki haftalarda yapılan çalışmaların olumlu anlamda etkisi olmuş olabilir. • Öğrenci özellikle pozisyon geçişlerini kolayca yapabildi. Başlangıçta deşifresini dinlettiği tempo olması gerekene göre biraz yavaştı. Ders boyunca bölüm bölüm çalışıldı ve en son notada belirtilen tempoda çalındı. • Ders boyunca öğrencinin türküyü müzikal olarak ifade etme, etkili ve tonunu koruyarak çalma gayreti gözlenmiştir.
<p>Araştırmacı Günlüğü-Ders 4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uygulamanın son haftasında Çayıra Serdim Postu isimli türkü kemana uyarlanmıştır. Bu türkünün düzenlemesi önceki haftalardaki uyarlamalarla kıyaslandığında düzey olarak biraz daha zorluk derecesi yüksek olarak düşünülebilir. Burada türkünün aksak yapısı, notaların seyri, hızlı temposu kemana uyarlanırken pozisyon geçişleri ve içerdiği yay tekniklerinin etkili olduğu söylenebilir. • Öğrenci derste deşifresini dinlettiğinde özellikle tempoyu oldukça yavaş çalışılmıştı. Burada öncelikle türkünün solfeji yapıldı. • Özellikle 1. Pozisyonda entonasyon probleminin az olduğu söylenebilir. • 3. Pozisyonu kapsayan 17-18-19. ölçüler ayrıca öğrenciye detaylı olarak çalıştırıldı. • 17. ölçüden başlayıp 25. ölçüye kadar devam eden kısım yay teknikleri ve sol eldeki parmak konumlarının düzeltilmesi için ayrıntılı olarak çalışıldı. • Öğrenci 9/8'lik yüksek tempolu bu türküyü ders sonunda daha kolay ve doğru seslendirdi.

Tablo 5. Öğretim Materyali Olarak Kemana Uyarlanmış Olan Isparta Türkülerinin Çalma Becerisine Etkisine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Öğrenci
<ul style="list-style-type: none"> Türküleri deşifre ederken önce okudum ve zorlanabileceğim yerleri belirledim. Nerede hangi yay teknikleri var onlara baktım. Önce bölüm bölüm çalıştım. Daha sonra tamamını baştan sona çalıştım. Türkülerde yay tekniği olarak legato vardı, bağlı staccato vardı, staccato vardı ve detache vardı. Sol el pozisyonu olarak 1. Ve 3. Pozisyon vardı. Türküleri daha zevk alarak çaldığım için daha çok hoşuma gitti. Daha çok çalışmak istedim, bakmak istedim. Türkülerdeki duyguları hissederek çalmaya çalıştım. Türküleri çalışmak hoşuma gittiği için bana daha kolay geldi. Birkaç türküde biraz zorlandım ama çalışmak bana daha güzel, kolay geldi. Ben bağlı staccatoları çalarken zorlanıyordum bu çalışmalar sayesinde daha geliştirdiğimi düşünüyorum. Bir de yayımı genellikle üst yarıda kullanıyordum Şu Gelen Atlımındır'da buna daha çok dikkat ettim alt yarayı ve orta yayı daha çok kullanmaya başladım o yönden katkısı oldu. Sol elde pozisyon geçişlerinde normalde daha yavaş çalışıyordum, yavaşlıyordum ama geçişlerde hızlandırdı beni 3. Pozisyona geçerken... Pozisyon geçişlerinde çalarken düşünüyordum hangi nota hangi parmakla çalınacak diye ama bu çalışmalarla bunu daha kolay yaptım ezberlememe yardımcı oldu. Direkt düşünmeden basıyorum şuan. Eskiden duraksayarak çalışıyordum. Bazı türküler 9/8'likti. Daha önce bu şekilde bir parça çalışmadığım için onları öğrenmem iyi oldu. İlk başta zorlandım ama sonra solfejini falan yapınca oturttum gibi. Aslında aksak ritimlerin de zor olmadığını öğrenmiş oldum. Bu çalışmaların beni geliştirdiğini düşünüyorum, bu türküleri çalışarak daha iyi seslendirebileceğimi düşünüyorum.

Tablo 4 ve 5 incelendiğinde öğretim materyali olarak kemana uyarlanmış olan Isparta türkülerinin çalma becerisine etkisi araştırmacı günlüğü ve öğrenci görüşleri doğrultusunda ele alınmıştır. Bu doğrultuda öğrencinin sağ ve sol eldeki becerilerinin gelişimine yönelik oluşturulan öğretim materyalinin işlevsel olduğu anlaşılmaktadır. Bu bağlamda belirlenen Isparta türkülerinin kemana uyarlanması ile öğrencinin detache, legato, staccato ve bağlı staccato gibi temel yay tekniklerini daha rahatlıkla çaldığı ve yaya hâkimiyetinin arttığı tespit edilmiştir. Sol elde ise hızlı tempoda tartımlı notaları çalma konusunda, ayrıca 3. pozisyonda kalarak ve 1 ve 3. pozisyon geçişlerini daha akıcı şekilde yapabilme becerisini geliştirdiği belirlenmiştir. Bununla birlikte 9/8'lik ölçüdeki türküleri seslendirme becerisi kazanmıştır. Öğrencinin türküleri severek çalması ve çalışması ile normalde zorlandığı becerileri daha kolay yapabildiği tespit edilmiştir.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışmada, lisans düzeyi *Ana Çalgı Keman Dersi* sürecinde kemana lisans eğitiminde başlayan bir öğrencinin çalgı çalma becerisini geliştirmeye yönelik öğretim materyali olarak kemana uyarlanan Isparta türkülerinin kullanılabilirliğini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada ortaya çıkan sonuçlar alan yazındaki diğer çalışmaların sonuçlarıyla karşılaştırılmış ve bu doğrultuda önerilere yer verilmiştir.

Araştırmada öğrencinin mesleki olarak müzik alanına yönelmesi ve keman çalmaya başlamasında kendi kararının etkili olduğu belirlenmiştir. Araştırmada ulaşılan bu sonuç farklı araştırmalarda ortaya çıkan öğrencilerin meslek tercihlerinde öğretmenlerinin yönlendirmesinden etkilendikleri sonucu ile farklılaşmaktadır (Atlı ve Gür, 2019; Mutlu Yıldız, 2022). Öğrencinin özel yetenek sınavlarına hazırlanması sürecinin de oldukça kısa süreli olduğu araştırmada ulaşılan sonuçlardandır. Bu sonuç Tankız ve Arapgirlioğlu'nun (2022) çalışmasındaki sonuçlarla benzerlik göstermektedir.

Araştırmada öğrencinin keman çalışma sürecine bakıldığında öğrencinin çalışma sürecini aşamalı olarak gerçekleştirdiği belirlenmiştir. Ulaşılan sonuç Özmenteş'in (2013) çalışmasında elde edilen öğrencilerin çalışılan eser ya da etüdü küçük parçalara ayırarak çalışma taktiklerini kullandıkları bulgusu ile benzer niteliktedir. Öğrencinin çalıştığı etütlerde zaman zaman zorluk yaşadığı hatta bazen sıkıldığı, eser çalışmalarında ise özellikle eşlikle çalışırken daha keyif aldığı belirlenmiştir. Coşkuner (2016), Ergen ve Bilen (2010)'in araştırmalarında da benzer şekilde eşlikle birlikte çalışan, çalan öğrencilerin müzikal olarak gelişiminin daha olumlu yönde olduğu ifade edilmektedir. Diğer bir bulgu, öğrencinin türküleri özellikle diğer çalışmalarla kıyasladığında farklı teknikleri daha kolay öğrendiği şeklinde yansımıştır.

Benzer şekilde Lehimler (2014) ve Özkan Köse (2019)'nin çalışmalarında çalgı çalmadaki teknik becerilerin geliştirilmesinde Geleneksel Türk Halk Müziği ezgilerinin kullanılmasının önemli ve olumlu etkisinin olduğu vurgulanmıştır.

Öğrencinin keman çalma sürecinde yaşadığı güçlükler bakıldığında arşenin özellikle alt yarısının etkili kullanılamaması, bağlı staccato tekniğinin etkili şekilde çalınmaması ve ton elde etme konusunda zorluk yaşandığı belirlenmiştir. Bunun haricinde sol elde özellikle hızlı tempolu eserlerde ajilite gerektiren tartımların çalınması, konum değiştirilince nota yerlerinin parmak numaralarıyla eşleştirilmesindeki güçlükler ve entonasyon problemi yaşandığı belirlenmiştir. Araştırmada sözü edilen bulgularla Angı ve Hamzaoğlu Birer'in (2013) çalışmasında tespit edilen entonasyon problemine etkisi olan unsurlar arasında benzerlik olduğu görülmüştür.

Araştırmada son olarak öğretim materyali olarak kemana uyarlanmış olan Isparta türkülerinin çalma becerisine etkisi incelenmiştir. Bu doğrultuda öğrencinin sağ ve sol eldeki becerilerinin gelişimine yönelik oluşturulan öğretim materyalinin işlevsel olduğu görülmüştür. Belirlenen Isparta türkülerinin kemana uyarlanması ile öğrencinin detache, legato, staccato ve bağlı staccato gibi temel yay tekniklerini daha rahatlıkla çaldığı ve yaya hâkimiyetinin arttığı tespit edilmiştir. Sol elde ise hızlı tempoda notaları çalma konusunda ayrıca 3. pozisyonda kalarak ve 1 ve 3. pozisyon geçişlerini daha akıcı şekilde yapabilme becerisini geliştirdiği belirlenmiştir. Bununla birlikte 9/8'lik ölçüdeki türkülerini seslendirme becerisi kazanmıştır. Ayrıca öğrencinin türkülerini severek çalması ve çalışması ile normalde zorlandığı becerileri daha kolay yapabildiği görülmüştür. Araştırma ile ulaşılan sonuçlar Türk Halk Müziği eserlerinin keman çalan öğrencilerin detache, legato, staccato ve spiccato yay tekniklerini kullanma becerilerini geliştirmede etkili olduğu bulgularıyla benzerlik göstermektedir (Taşçı, 2012; Kotan ve İnanıcı, 2021, Parpuçcu ve Özçelik, 2022). Bununla birlikte araştırmada ulaşılan öğrencinin türkülerini severek çalması ve çalışması ile normalde zorlandığı becerileri daha kolay yapabildiği sonucu ile Demirci'nin (2013) çalışmasında elde ettiği makamsal seslendirmeye yönelik oluşturulan çalışmaların öğrencilerin müzikal ve teknik becerilerine ilişkin performanslarını arttırması bulgusu örtüşmektedir.

Parasız ve Albuz (2018), çalışmalarında keman öğretiminde öğretim elemanlarının, ders sürecinde Türk müziği keman eserlerine daha çok yer vermesi ve bu eserleri seslendirmeleri için öğrencileri yönlendirmek gerekliliğinden söz etmektedirler. Akbulut ve Aşkın (2013) ise yurt dışı kökenli metot ve eser oluşturma çalışmalarının Türkiye'de uygulanması ile var olan kaynak eksikliğinin giderilmesine yardımcı olacağı ve öğrencilerin yabancı ezgiler dışında bir ölçüde kendi yerel ezgileriyle de tanışma imkânı bulmalarına imkân sağlanacağını ifade etmektedirler. Tüm bu görüşler ışığında yapılan bu nitel araştırmanın sonuçları her ne kadar genellenebilir olmasa da ortaya çıkan öğretim materyalinin kullanılabilir olduğu ve keman çalma becerilerinin gelişimine olumlu katkısı olduğu düşünülmektedir.

İleriye dönük olarak bu alanda çalışan araştırmacılar için bazı öneriler sunulmuştur. Keman eğitimine yönelik geleneksel müziklerimizin solo keman için ya da çeşitli çalgılar için eşlikli olarak uyarlanması ve düzenlenmesi yapılabilir. Ayrıca bu doğrultuda araştırma sistematığına uygun olarak çeşitli gruplarla nitel ya da deneysel/ yarı deneysel çalışmalar yapılabilir. Keman eğitimine yönelik geleneksel müzik kültürümüzü yansıtan özgün eser ve etüt besteleme çalışmaları yapılabilir. Geleneksel müziklerimizin keman eğitiminde kullanımının yaygınlaşması ile var olan geniş keman dağarının daha da zenginleşerek öğrencilere yeni beceriler kazanmada yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akbudak, H. & Akpınar, M. (2020). Malatya türkülerinin keman eğitiminde kullanılması üzerine bir çalışma. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 6 (2), 203-215.
- Akbulut, E. & Aşkın, C. (2013). Türkiye'de eğitimciler tarafından yazılmış piyano başlangıç metot ve eserleri. *Porte Akademik: Journal of Music & Dance Studies*, 8, 89-100.
- Akpınar, M. (2012). Kemanda spiccato (sipikato) yay tekniğinin öğretilmesinde türk halk ezgilerinin kullanılması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32 (2), 479-488.
- Akpınar, M. (2014). Kemanda martele yay tekniğinin öğretilmesinde türk halk ezgilerinin kullanılması. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 6(3), 91-98.
- Alan, F. M. & Tanınmış, G. E. (2014). Expert views about otakar sevcik op.8 exercises relating to changing position in violin education. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 2 (2), 109-127.

- Angı, Ç. E. & Hamzaoğlu Birer, A. R. (2013). Keman öğretiminde karşılaşılan entonasyon problemleri ve çözüm önerileri. 48-69. Ankara, Türkiye: www.sanategitimdergisi.com
- Atlı, A. & Gür, S. H. (2019). Lise öğrencilerinin meslek tercihleri ve bu tercihlerine etki eden faktörler. *Kariyer Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 2 (1), 32-53.
- Boyden D. D. (1965). *The history of violin playing from its origins to 1761 and its relationship to the violin and violin music*. Oxford University Press.
- Cavkaytar, S. (2009). *Dengeli okuma yazma yaklaşımının Türkçe öğretiminde uygulanması: ilköğretim 5. Sınıfta bir eylem araştırması*. Yayınlanmamış doktora tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir
- Coşkuner, S. (2016). Türkiye’de anadolu güzel sanatlar liseleri bireysel çalgı eğitimi dersinde (yaylı çalgılar) piyano eşlikli çalışmalara ilişkin öğretmen görüşleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 2 (3), 83-104.
- Creswell, J. W. (2017). *Araştırma Deseni Nitel Nicel Ve Karma Yöntem Yaklaşımları*. Ankara: Eğiten Kitap.
- Çınardal, F. C. & Çilden, Ş. (2016). Keman eğitiminde kullanılan m. Crickboom metodunun birinci fasikülünün incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39 (39), 131-145.
- Çilden, Ş. (1982). *Türk halk ezgilerini keman ile çalma ve yorumlama yöntemleri*. Yayınlanmamış asistanlık tezi. Gazi Yüksek Öğretmen Okulu, Ankara.
- Çilden, Ş. (2008). *İki Keman İçin Anadolu Ezgileri*. Ankara: Sözkese Matbaası.
- Demirci, B. (2013). Viyolonsel eğitiminde geleneksel Türk müziğine yönelik bir çalışma modeli. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 117-129.
- Efe, M. (2007). *Geleneksel Türk sanat müziği kemani bestekârlarının eserlerindeki batı müziğine ait müzikal unsurlar ve batı müziğinde kullanılabilirliği*. Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ergen, D. & Bilen, S. (2010). İlköğretim Düzeyinde Eşlikli Çalmaya Dayalı Keman Eğitiminin Entonasyon, Özgüven ve Tutum Üzerindeki Etkisi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 23-32.
- Erol, M. (2007). *Nihavent ezgilerin istatistiksel metotlara dayalı olarak kemana uygunluğunun belirlenmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kahraman, G. & Tanınmış, G. E. (2021). Suzuki keman okulu 11 kitabı 9 numaralı parçanın amaç ve kritik davranışlar açısından incelenmesi ve çalışma önerileri. *Online Journal of Music Sciences*, 6(2), 222-235.
- Kodály Concept (1985). Kodály Institute of the Liszt Ferenc Academy of Music. http://kodaly.hu/zoltan_kodaly/kodaly_concept/ Erişim: 01.11.2022
- Kotan, E. & İnanıcı, M. K. (2021). Examination of the effect of Turkish music motifs on teaching of bowing techniques used in violin education: example of Haydar Tatlıyay. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 10(3), 541-550.
- Kurtaslan, Z. (2009). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda ulusal keman eğitimi materyallerinin yeri ve önemi. 8. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, 23-25.
- Lehimler, E. (2014). *Geleneksel Türk müziğine dayalı viyolonsel öğretimine yönelik bir model önerisi ve uygulamadaki görünümü (Hüseyini makamı örneği)*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Musaeva, M., Ching, C. C. S. & Augustine, C. (2017). Application of Ivan Galamian principles for violin learning through Malaysian folk tunes. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 7(11), 522-536.
- Mutlu Yıldız, Y. (2022). A phenomenological study on the meaning of the music teaching profession, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 7(19), 2399-2440.

- Özdemir, S. (2015). *Amatör keman eğitiminde amaç ve hedeflere göre keman öğretim metotlarının ve tekniklerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Özkan Köse, P. (2019). *Hicaz makamında aksak ölçülü türkülerin seslendirilmesinde makamsal dizi ve yay çalışmalarının keman çalma becerilerine etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özmenteş, S. (2013). Çalgı eğitimi alan lisans öğrencilerinin kullandıkları çalışma taktikleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(2), 439-454.
- Parasız, G. (2010). Eğitim müziği eksenli keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş türk müziği eserlerinin tespitine yönelik bir çalışma. *Sanat Dergisi*, 0(15), 19-24.
- Parasız, G. & Albuz, A. (2018). Keman eğitiminde çağdaş Türk müziği eserlerinin seslendirilmesinde hazırlayıcı alıştırmanın etkililik yönünden incelenmesi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, (40), 71-88.
- Parpucu, H. & Özçelik, S. (2022). Keman öğretiminde teke yöresi türkülerinin seslendirilmesine yönelik hazırlanan alıştırma modelinin uygulamadaki görünümü. *Eurasian Journal of Music and Dance*, (20), 69-88.
- Shock, S. A. (2014). Violin pedagogy through time: The treatises of Leopold Mozart, Carl Flesch, and Ivan Galamian. *Dissertations*. 92. <https://commons.lib.jmu.edu/diss201019/92>
- Tan, N., Turhan, S. & Aksungur, G. (2002). *Isparta Türküleri*. Ankara: Isparta Valiliği Yayını.
- Tanınmış, G. E. & Kahraman, G. (2022). An examination of the suzuki violin school book 11 in terms of the right-hand and left-hand techniques. *Atlas Journal*, 8(47), 2573-2578.
- Tankız, K. D. & Arapgirlioğlu, H. (2022). Müzik öğretmenliği özel yetenek sınavlarına başvuran adayların yerleştirme puanları ile sosyo-demografik özelliklerinin karşılaştırılması. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi* 8 (2), 182-192.
- Taşçı, G. (2012) *Türk halk musikisi saz eserlerinin ortaöğretim mesleki keman eğitiminde kullanım olanakları yönüyle incelenmesi*, Yüksek lisans tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Uçan, A. (1980). Çevreden evrene keman eğitimi üzerine. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 5(47), 19-27.
- Uslu, M. (2012). Nitelikli keman eğitimine yönelik yaklaşımlar. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 1-11.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, D. (2017). *Teke Yöresi Halk Çalgılarından Sipsi'nin Yapısal ve İcra Özelliklerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.